

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: To Jomfruer.

Citation: Andersen, H. C.: "To Jomfruer.", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. II kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 317. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeventyr02val-shoot-workid104506/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. II kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

[156]

To Jomfruer.

Har Du nogensinde seet en Jomfru? Det vil sige, hvad Bro-
læggerne kalde en Jomfru, En til at stampe Steenbroen med.
Hun er heel af Træ, bred Forreden med Jærning om, og smal
5 foroven med Stok, den er hendes Arme.

Inde i Materialgaarden stod der to saadanne Jomfruer, de
stode mellem Skovle, Favnemaal og Hjulbør, og der var det
rygtedes, at »Jomfruen« ikke længer skulde kaldes »Jomfru«,
[157] men derimod »Stempel«, og det er den nyeste og eneste rigtige
10 Betsættelse i Brolægger sproget, for hvad vi Alle i gamle Tider
kaldte en Jomfru.

Nu er der mellem os Mennesker Noget, man kalder: »eman-
ciperede Fruentimmer«, hvortil regnes Institutbestyrerinder,
Jordemødre, Dandslerinder, der kunne staae paa eet Been i
15 Embedet, Modehandlerinder og Vaagekoner, og til den Række
»Emanciperede«, sluttede sig ogsaa de to Jomfruer i Material-
gaarden; de vare Jomfruer ved Veivæsenet, og de vilde paa
ingen Maade opgive deres gode, gamle Navn og lade sig kalde
»Stempler«

20 »Jomfru er et Menneskenavn«, sagde de, »men Stempel er en
Ting, og vi lade os ikke kalde en Ting, det er at skjeldes ud!»

»Min Forlovede er istand til at slaae op med mig!« sagde
den Yngste, der var forlovet med en Rambuk, det er saadan
en stor Maskine, der driver Pæle ned og altsaa gjør i det Svære,
25 hvad Jomfruen gjør i det Fine. »Han vil have mig som Jomfru,
men maaskee ikke som Stempel, og altsaa kan jeg ikke lade
dem gøbe mig om!»

m Hølgar Lauge-Petersens Samling MS 607, Kgl. Bibli. 1 bl. koncept.

o Folkeleksender for Danmark 1856 s. 57-59 m. 2 ill. af Vilh. Pedersen. Ud-
kom. nov. 1853. (Bibl. 635).

A HP-35 s. 150-59 m. 2 ill.; i forhold til W's er de let omskrevne, den sidste
derunder spejlvendt.

C SS 18-55 s. 193-94.

D EHP 2-63 s. 224-27 m. 2 ill.

14 kunne; kunde D.

»Ja, jeg lader før mine to Arme knække af!« sagde den Ældste.

Hjulbøren havde dog en anden Mening, og Hjulbøren var Noget, den ansaa sig for en Qvart Karreet, idet den gik paa eet Hjul. 5

»Jeg maa dog sige Dem, at det, at kaldes *Jomfru* er temmeligt almindeligt og ikke nær saa fiint, som at kaldes *Stempel*, thi [158] ved at føre *det* Navn, kommer man i Række med Signeterne, og tænk paa Lovens Signet, det er det, der *gjør Lovens Segl. I Deres Sted vilde jeg opgive *Jomfruen*!« 10

»Aldrig! det er jeg for gammel til!« sagde den Ældste.

»De kjender nok ikke Noget, som kaldes den europæiske Nødvendighed!« sagde det ærlige, gamle *Favnemaal*. »Man maa begrændses, underordne sig, føie sig i Tid og Nødvendighed, og er det en Lov, at *Jomfruen* skal kaldes *Stempel*, saa *maa* 15 hun kaldes *Stempel*. Enhver Ting har sit *Favnemaal*!«

»Saa vilde jeg dog hellere«, sagde den Yngste, »lade mig kalde Frøken, naar galt skulde være, Frøken smager dog altid lidt af *Jomfru*!«

»Men jeg lader mig heller hugge til *Pindebrænd*!« sagde 20 den gamle *Jomfru*.

Nu gik det til Arbejde; *Jomfruerne* kjørte, de bleve lagte paa *Hjulbøren*, og det var altid fiin *Behandling*, men *Stempel* bleve de kaldte.

»Jom-!« sagde de, idet de stæmpede mod *Steenbroen*; 25 »Jom-!« og lige vare de ved at sige heelt ud Ordet: »*Jomfru*,« men de beed Ordet kort af, de toge det i sig igjen, for de fandt, at de ikke engang burde svare. Men indbyrdes tiltalte de altid hinanden med Navnet *Jomfru*, og priste de gode, gamle Dage, da man kaldte enhver Ting ved sit rette Navn, og kaldtes *Jom- 30 fru*, naar man var en *Jomfru*; og det bleve de begge *To*, thi *Rambukken*, den store *Maskine*, slog virkelig op med den Yngste, han vilde ikke inlade sig med et *Stempel*. [159]

4 den ... den] han ... den C, den ... den D 6 temmeligt] m, temmelig O, -ligt A, -lig C, -ligt D. 9 *gjør] m, giver OA. 16 Favnemaal!] Herefter har m *liniebryd* og: »Der er ingen Mening i hvad han siger!« sagde den Gamle, »og jeg lader mig ikke sætte i Favnemaal!« Da replikken slutter med samme ord som den foregående, og da m's flg. linier er værdentlige (skrevet mellem overstregetninger), er det muligt, at replikken kun er tabt ved uagtsomhed i afskrift. 25, 26 Jom-] Jun- mO. 27 Ordet] det mO, Ordet A, det C, Ordet D. 28 Under teksten H. C. Andersen O.